Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ελληνική Διακυβέρνηση: ''Η Ανασυγκρότηση της Δημόσιας Διοίκησης''

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Κώστας Μαργαρίτου

ΑΜ: 1123504074

Εποπτεύων Καθηγητής

Γ. Βαληνάκης

Σεπτέμβριος 2013

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....1

Εισαγωγή.....3

1. Η δημόσια διοίκηση ως εκτελεστικός βραχίονας του κράτους.....6

2. Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα:

α. Από ιδρύσεως του νέου ελληνικού κράτους.....16

β. Από τη Μεταπολίτευση έως και την κρίση χρέους.....19

γ. Σε συνθήκες οικονομικού ελέγχου.....25

3. Ο εξορθολογισμός της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και η ανασυγκρότησή της.....35

α. Το λειτουργικό πλαίσιο.....37

β. Η κυβέρνηση.....44

γ. Η αποκεντρωμένη διοίκηση και η τοπική αυτοδιοίκηση.....49

γ. Ο ευρύτερος δημόσιος τομέας.....52

δ. Η δημοσιοϋπαλληλία.....55

ε. Ο έλεγχος της διοίκησης.....60

Επίλογος 66

Βιβλιογραφία.....69

Πρόλογος

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση αποτέλεσε ένα πραγματικό εφαλτήριο για την παραγωγή πλήθους θεωρήσεων, αναλύσεων, αντιπαραθέσεων και τελικώς προτάσεων για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της σε όλο το εύρος της κρατικής λειτουργίας. Ειδικότερα για την περίπτωση της Ελλάδας θεωρήθηκε πως, η κρίση χρέους κατέδειξε χρόνιες αδυναμίες, ίσως και αναχρονιστικές δομές διακυβέρνησης, οι οποίες είχαν κατακυριεύσει το κράτος, με τη μορφή κατεστημένων συμφερόντων και αλληλεξαρτήσεων που, μόνο υπό την πίεση μιας συσσωρευμένης κοινωνικής και πολιτικής αντίδρασης και με αφορμή την δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, θα μπορούσαν να ανατραπούν.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των κυριότερων πτυχών της δημόσιας διοίκησης και η ανάδειξη των σημαντικότερων και κρισιμότερων οργανωτικών παραμέτρων, θεωρήσεων και προϋποθέσεων, προκειμένου να προταθεί ένα συνολικό υπόδειγμα για την λειτουργική αναζωογόνηση του εκτελεστικού βραχίονα της κρατικής εξουσίας. Η Γ' Ελληνική Δημοκρατία βρίσκεται από κάθε άποψη σε μία διαδικασία αναπροσαρμογής της ως προς το Ενωσιακό και διεθνές περιβάλλον και σε μία κατάσταση ανασύνθεσης και ανασύνταξης με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκρισή της στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας και στις απαιτήσεις της οικονομίας με βάση τις επιδιώξεις της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης και την διαχείριση της διείσδυσης των χρηματοπιστωτικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων στην καρδιά της οικονομικής λειτουργίας κάθε κρατικής οικονομικής οντότητας.

Η ανασυγκρότηση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης δεν αποτελεί μόνο μία απλή πολιτική θεματική στα πλαίσια του πολιτικού ανταγωνισμού των κομμάτων του κοινοβουλίου, ούτε περιορίζεται απλοϊκά και εν πολλοίς αφαιρετικά ως βασικός αξόνας στα διάφορα μεταρρυθμιστικά σχέδια που κατά τις προεκλογικές περιόδους – ιδίως – εμφανίζονται ως θεσμικές τομές, με πολλές υποσχέσεις, για να εγκαταλειφθούν στην «κυβερνητική συνέχεια» ελλείψη πολιτικής συναίνεσης και στρατηγικού σχεδιασμού. Ούτε φυσικά μπορεί να περιστρέφεται γύρω από ατέρμονες συζητήσεις, οι οποίες έχουν ως κεντρικό ζήτημα την θέσπιση ανελαστικών κανόνων λειτουργίας και την επιβολή επιπρόσθετων κριτηρίων περιγραφής των ατομικών καθηκόντων των υπαλλήλων και εν γένει του στελεχιακού δυναμικού της διοίκησης.

Κρίσιμο και αναπόδραστο διακύβευμα για την δημόσια διοίκηση της σύγχρονης συγκυρίας είναι η επανεμπέδωση του εργαλειακού της χαρακτήρα και της θέσης που αυτή διαλαμβάνει στην οργάνωση και τη λειτουργία του κράτους. Η επανεκτίμηση και η εκ νέου συνειδητοποίηση του ότι η δημόσια διοίκηση καθίσταται η μόνη ολιστική και συνεκτική θεσμική ενότητα, που δύναται να ενεργοποιηθεί ως ο εντολέας της πολιτικής βουλήσης για την προώθηση και προστασία του δημοσίου συμφέροντος είναι, στην πραγματικότητα, και το πιο στέρεο υπόστρωμα για την οικονομική αναπροσαρμογή και ανασύνταξη του ελληνικού κράτους. Για αυτό το λόγο και επελέγη, εν προκειμένω, η ερεύνηση όλων των λειτουργικών της δυνατοτήτων, προκειμένου η ελληνική διακυβέρνηση του μέλλοντος να φέρει τη σφραγίδα μιας αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, που θα τελεί υπό την εγγύηση ενός επιτελικού κράτους.

Ιωάννινα, 3 Σεπτεμβρίου 2013